

Klub Przyrodników

ul. 1 Maja 22, 66-200-Świebodzin

Konto: BZ WBK SA o/Świebodzin nr 571090 1593 0000 0000 5901 5348

tel./fax 068 3828236, e-mail: kp@kp.org.pl, http:// www.kp.org.pl

Nr sprawy: KP/02/2014

Szczegółowy Opis Przedmiotu Zamówienia

pn.: **Opracowanie dokumentacji przyrodniczej w części faunistycznej na potrzeby sporządzenia dokumentacji i projektów planów ochrony uwzględniający zakres planu zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 dla łącznie 10 projektowanych i 1 istniejącego rezerwatu w województwach lubuskim, zachodniopomorskim i podlaskim w ramach projektu LIFE11 NAT/PL/423**

W skład Zamówienia wchodzi następujące części:

Część 1.

Opracowanie dokumentacji przyrodniczej w części faunistycznej na potrzeby sporządzenia dokumentacji i projektów planów ochrony z uwzględnieniem zakresu planu zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 łącznie 6 projektowanych i 1 istniejącego rezerwatów w województwach lubuskim i zachodniopomorskim dla:

- a) gatunków bezkręgowców – wszystkie grupy,
- b) gatunków kręgowców (ryby, płazy, gady, ptaki – wszystkie grupy, ssaki – wybrane gatunki ściśle związane z ekosystemami torfowiskowymi np. bóbr, wydra).

Opracowanie dokumentacji przyrodniczej dotyczy 6 projektowanych rezerwatów:

Lp.	Województwo	Nazwa robocza rezerwatu	Obszar Natura 2000	Przybliżona pow. proj. rezerwatu
1.	Lubuskie	Torfowisko Pliszka	Dolina Pliszki PLH080011	8,66 ha
2.	Lubuskie	Kosobudki	Dolina Pliszki PLH080011	12,5 ha
3.	Lubuskie	Dolina Ilanki 6	Dolina Ilanki PLH080009	6,66 ha
4.	Zachodniopomorskie	Manowo	Mechowisko Manowo PLH320057	43,35 ha
5.	Zachodniopomorskie	Kwiecko	Dolina Radwi, Chocieli i Chotli PLH320046	2,19 ha
6.	Zachodniopomorskie	Nowa Studnica	Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046	5,67 ha

oraz 1 istniejącego rezerwatu:

Lp.	Województwo	Nazwa rezerwatu	Obszar Natura 2000	Powierzchnia rezerwatu
7.	Zachodniopomorskie	Bukowskie Bagno	Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046	21,99 ha

Część 2.

Opracowanie dokumentacji przyrodniczej w części faunistycznej na potrzeby sporządzenia dokumentacji i projektów planów ochrony łącznie 4 projektowanych rezerwatów w województwie podlaskim dla:

- a. gatunków bezkręgowców – wszystkie grupy,
- b. gatunków kręgowców (ryby, płazy, gady, ptaki – wszystkie grupy, ssaki – wybrane gatunki ściśle związane z ekosystemami torfowiskowymi np. bóbr, wydra).

Opracowanie dotyczy 4 projektowanych rezerwatów:

Lp.	Województwo	Nazwa robocza rezerwatu	Obszar Natura 2000	Przybliżona powierzchnia projektowanego rezerwatu
1.	Podlaskie	Kobyła Biel	Ostoja Augustowska PLH200005	7,11 ha
2.	Podlaskie	Borsuki	Ostoja Augustowska PLH200005	5,72 ha
3.	Podlaskie	Sawonia - Mostek	Ostoja Augustowska PLH200005	2,56 ha
4.	Podlaskie	Dolina Rospudy	Ostoja Augustowska PLH200005	5,99 ha

UWAGA! Usługa opracowania dokumentacji przyrodniczej dla gatunków bezkręgowców i kręgowców w poszczególnych częściach (a tym samym obiektach) NIE SĄ odrębnymi częściami zamówienia tj. oferta Wykonawcy musi obejmować wykonanie kompleksowe dokumentacji dla obu tych grup (zarówno bezkręgowców jak i kręgowców) w każdym z projektowanych rezerwatów.

Mapy granic projektowanych rezerwatów (będące jednocześnie granicami powierzchni, na jakich należy wykonać inwentaryzacje i waloryzacje terenowe oraz dla jakich powinny zostać wskazane działania ochronne) wraz z ogólnymi opisami obiektów stanowią załącznik nr 7 do SIWZ.

UWAGA! Ilekroć w SIWZ lub OPZ używa się określenia „obiekt” Zamawiający ma na myśli powierzchnię objętą granicami projektowanego/istniejącego rezerwatu zaznaczoną na mapach będących załącznikiem nr 7 do SIWZ (tożsamą z plikami shp).

Dokumentację przyrodniczą na potrzeby projektu planu ochrony rezerwatu przyrody należy sporządzić zgodnie z ustawą z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627 ze

zm.) ze szczególnym uwzględnieniem **art. 20 ust. 1, 2, 3, 5 oraz art. 28 ust. 10** ww. ustawy, Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. 2005 r. nr 94 poz. 794), Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru natura 2000 (Dz.U. 2010 nr 34 poz. 186) oraz poniższymi wytycznymi.

W przypadku zmiany ww. aktów prawnych w trakcie realizacji umowy, Wykonawca uwzględni te zmiany w wersji ostatecznej.

1. HARMONOGRAM PRAC

Dokumentacje przyrodnicze na potrzeby sporządzenia projektu planu ochrony dla rezerwatów przyrody należy sporządzić w nieprzekraczalnym terminie do dnia **1 września 2014 r.**

Zamawiający zastrzega sobie prawo do kontroli i weryfikacji stanu zaawansowania prac oraz ich zgodności z zamówieniem na każdym etapie jego realizacji. W przypadku zidentyfikowania niezgodności z przedmiotem zamówienia Zamawiający wezwie Wykonawcę do ich usunięcia przed protokolarnym odbiorem zamówienia.

2. WYTYCZNE

Dokumentacje przyrodnicze dla każdego z projektowanych rezerwatów oraz istniejącego rezerwatu powinny obejmować:

- 2.1. Wykonanie inwentaryzacji i opisanie zasad ochrony fauny.** Opracowanie powinno zawierać:
- 2.1.1. wykaz gatunków kręgowców, w tym w szczególności:
    - przegląd i charakterystyka awifauny z uwzględnieniem liczebności i statusu lęgowego;
    - przegląd i charakterystyka gatunków ssaków, ze szczególnym uwzględnieniem wybranych grup;
  - 2.1.2. wykaz gatunków bezkręgowców z grup, w których obecne są gatunki cenne (np. mięczaki, owady) oraz można spodziewać się znalezienia gatunków chronionych i innych cennych, w tym – gatunków z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej;
  - 2.1.3. analizę fauny pod kątem gatunków cennych (chronione, zagrożone, z Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt, ujęte w czerwonych listach), m.in. w oparciu o Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa oraz Dyrektywę Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, ze zm.;
  - 2.1.4. znaczenie badanego obszaru – projektowanego rezerwatu przyrody, w krajowym systemie ochrony przyrody, dla awifauny lęgowej, migrującej i zalatującej;

- 2.1.5. znaczenie badanego obszaru – projektowanego rezerwatu przyrody, w krajowym systemie ochrony przyrody, dla cennych gatunków zwierząt, innych niż ptaki;
- 2.1.6. analizę zagrożeń fauny oraz określenie metod eliminacji lub ograniczenia tych zagrożeń;
- 2.1.7. określenie celów działań ochronnych w odniesieniu do fauny;
- 2.1.8. określenie zasad ochrony siedlisk cennych gatunków zwierząt;
- 2.1.9. opis zastosowanych metod badań bezkręgowców i kręgowców (terminy kontroli, charakterystyka powierzchni badawczych, metody badawcze itp.) wraz z wykazem autorów badań.

2.2. Wykonanie inwentaryzacji, analizy i opisanie zasad ochrony gatunków zwierząt będących przedmiotem zainteresowania WE na terenie obiektów będących przedmiotem zamówienia.

Opracowanie dotyczące inwentaryzacji i analizy wyników zawierać będzie:

- 2.2.1. listę zidentyfikowanych gatunków zwierząt i ich siedlisk;
- 2.2.2. ich rozmieszczenie przestrzenne (wersja cyfrowa mapy w postaci plików shp);
- 2.2.3. ogólny opis gatunków i ich siedlisk oraz:
  - identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego ich stanu;
  - określenie celów działań ochronnych;
  - określenie działań ochronnych;
- 2.2.4. ocenę stanu ochrony przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 (gatunków zwierząt) w granicach projektowanego rezerwatu (powierzchnia, struktura i funkcje, ocena szans zachowania) a w szczególności:
  - stan ochrony gatunków w obszarach Natura 2000 określony zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 roku w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186 ze zm.)
  - ocenę stanu ochrony przedmiotów ochrony opartą na parametrach i skali określonej w załączniku do rozporządzenia Ministra Środowiska, w której „FV” oznacza stan właściwy, „U1” – niezadowolający, „U2” – zły, a „XX” – nieznan (brak danych)
  - podstawą oceny parametrów „struktura i funkcja” siedliska przyrodniczego oraz „populacja” i „siedlisko” gatunku innego niż ptaki będą zestawy wskaźników opracowane dla poszczególnych gatunków i typów siedlisk, przyjęte na podstawie wiedzy naukowej do celów PMŚ GIOŚ. Istniejące już zestawy wskaźników należy pobrać ze strony internetowej <http://www.gios.gov.pl/siedliska/>. Parametry „szanse zachowania siedliska” oraz „szanse zachowania gatunku” zostaną ocenione na podstawie w szczególności istniejących trendów i zjawisk (np. trendy zmian zagospodarowania przestrzennego), a także wyniki raportów o stanie zachowania typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt na poziomie kraju, przekazane Komisji Europejskiej w 2013 r., które należy pobrać ze strony internetowej <http://www.gios.gov.pl/siedliska/>.

2.3. Określanie zagrożeń dla gatunków będących przedmiotem dokumentacji przyrodniczej

Przy określaniu rodzaju zagrożeń należy uwzględnić poniższe typy, istotne ze względu na zachowanie przedmiotu ochrony rezerwatu oraz właściwego stanu ochrony gatunków zwierząt w granicach obiektu:

- 2.3.1. zagrożenia istniejące i potencjalne;
- 2.3.2. zagrożenia zewnętrzne (w szczególności w strefie ważnej dla rezerwatu ze względu na ochronę warunków wodnych) i wewnętrzne, bezpośrednie i pośrednie;
- 2.3.3. zagrożenia naturalne (biotyczne, abiotyczne) oraz wynikające z antropopresji;
- 2.3.4. inne zagrożenia zidentyfikowane podczas wykonywania dokumentacji będącej przedmiotem zamówienia;
- 2.3.5. źródła (przyczyny) zagrożeń oraz ich skutki (istniejące i potencjalne);
- 2.3.6. sposoby i metody ograniczania lub eliminacji tych zagrożeń lub im przeciwdziałania.

2.4. Zaprojektowanie działań ochronnych w zakresie gatunków będących przedmiotem dokumentacji przyrodniczej

Opracowanie koncepcji ochrony zasobów, tworów i składników przyrody będących przedmiotem Dokumentacji, a także eliminacji lub ograniczenia istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych ze szczególnym uwzględnieniem:

- określenia strategicznych celów ochrony;
- określenia potrzeb i uwarunkowań zastosowania ochrony ścisłej, czynnej i krajobrazowej;
- określenia priorytetów realizacji zadań ochronnych i sposobów ich szczegółowego planowania;
- określenia miejsc i zasad stosowania poszczególnych sposobów ochrony oraz szczegółowych sposobów wykonywania zabiegów ochrony czynnej.

Przy omawianiu działań ochronnych w obiekcie należy dokładnie określić:

- 2.4.1. rodzaj działań z określeniem ich celu i podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie wraz z kosztami ich wykonania;
- 2.4.2. lokalizację (numer działki ewidencyjnej oraz/ewentualnie numer biochory lub inny sposób umożliwiający jednoznaczne i dokładne określenie proponowanych zabiegów) również w trakcie prac terenowych (tj. poprzez naniesienie odpowiedniego oznaczenia na warstwy GIS);
- 2.4.3. zakres – przy zabiegach powierzchniowych należy podać dokładną powierzchnię na której będą wykonywane zabiegi, szacunkową wielkość usuwanej masy np. drzew itp.;
- 2.4.4. działania ochronne należy umiejscowić w przedziałach czasowych (1: kolejny rok obowiązywania planu ochrony; 2: pora roku, w której dany zabieg ochrony czynnej należy wykonać, z podaniem miesięcy). Należy wskazać sposoby i metody możliwe do wykonania. Nie należy używać określeń typu „podejmowanie działań przeciwdziałających temu zagrożeniu”, „działania będą określone po wykonaniu dodatkowych badań i analiz”.

2.5. Sformułowanie wytycznych i ustaleń do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planów zagospodarowania przestrzennego województwa, na terenie którego leży projektowany (istniejący) rezerwat – dotyczących eliminacji lub ograniczenia zagrożeń

rezerwatu (**TAKŻE** dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony gatunków zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000) w oparciu o analizę wszelkich dostępnych dokumentów tj. planów zagospodarowania przestrzennego, studium zagospodarowania przestrzennego, programów ochrony środowiska itd., a także w planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej jeśli są niezbędne dla zachowania celów ochrony rezerwatu przyrody oraz dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych lub których realizacja naruszy lub stworzy ryzyko naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 33 ustawy o ochronie przyrody.

Wytyczne muszą wynikać ze szczegółowej analizy istniejących lub projektowanych studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planu zagospodarowania przestrzennego województwa. **Do dokumentacji należy dołączyć** wszelkie opisy lub ich fragmenty, znajdujące się w powyższych dokumentach (w tym mapy i karty terenu do mpzp), w których mowa jest o rezerwacie przyrody, bądź obszarze na którym zmiana dotychczasowego sposobu użytkowania, jej brak lub wprowadzenie wszelkich innych zmian może wpłynąć negatywnie na cel ochrony rezerwatu.

Pozyskane dokumenty należy przekazać Zamawiającemu.

2.6. Określenie działań dotyczących monitoringu stanu przedmiotów ochrony rezerwatu, obszaru Natura 2000 oraz monitoringu realizacji działań ochronnych w zakresie dotyczącym grup zwierząt, dla których sporządzana jest dokumentacja przyrodnicza:

- 2.6.1. wskazanie działań dotyczących monitoringu stanu gatunków będących przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000;
- 2.6.2. wykorzystana metodyka monitoringu musi być zgodna z metodyką państwowego monitoringu siedlisk gatunków Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Jeżeli metodyki takiej brak Wykonawca proponuje sposoby monitoringu w oparciu o założenia monitoringu GIOŚ;
- 2.6.3. w stosunku do monitorowanych gatunków należy określić:
  - monitorowane wskaźniki stanu ochrony;
  - metodę, częstotliwość i terminy pomiaru;
  - miejsce pomiaru;
  - sposób dokumentowania wyników;
- 2.6.4. wskazanie metod i sposobów oceny realizacji działań ochronnych;
- 2.6.5. dla zaplanowanych działań dotyczących monitoringu przedmiotów ochrony rezerwatu oraz obszaru Natura 2000, a także monitoringu realizacji działań ochronnych należy wskazać podmiot odpowiedzialny za realizację oraz koszty.

UWAGA! W przypadku, gdy dla obszarów Natura 2000 wymienionych w OPZ istnieją zatwierdzone Plany Zadań Ochronnych lub są one obecnie w trakcie opracowywania Wykonawca zobowiązany jest do dostosowania Dokumentacji w części dotyczącej zakresu planu zadań ochronnych dla

obszaru Natura 2000 do zapisów obowiązujących PZO a w przypadku gdy plany te są w trakcie opracowywania uzgodnić z Wykonawcą PZO, zapisy Dokumentacji w części dotyczącej zakresu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 tak by oba dokumenty były spójne.

- 2.7. **Wskazanie obszarów i miejsc możliwych do udostępnienia dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, sportowych oraz określenie sposobów ich udostępniania** - tylko w przypadku, gdy nie będzie to sprzeczne z celami ochrony gatunków będących przedmiotem dokumentacji przyrodniczej.
- 2.8. **Oszacowanie** i zamieszczenie w dokumentacji **kosztów realizacji planu ochrony** w zakresie analizowanych gatunków (uwzględniających działania ochronne, monitoring, ewentualną budowę infrastruktury służącej udostępnieniu rezerwatu itp.).
- 2.9. **Sporządzenie dokumentacji fotograficznej badanych grup fauny** (minimum 10 zdjęć). Oprócz zdjęć umieszczonych w dokumentacji należy w osobnym folderze umieścić zdjęcia w rozdzielczości nie mniejszej niż 3000x2000 pix (min. 10 szt.).
- 2.10. **Sporządzenie wersji cyfrowej map (pliki shp)** wraz z bazą danych (pliki *.dbf) **zgodnej ze Standardem GIS w ochronie przyrody** zawierające informację o transektach wykonywanych inwentaryzacji, współrzędnych punktów obserwacji stanowisk gatunków, nazwie obserwowanego gatunku, ewentualnie (tam gdzie to możliwe do oceny) liczebność osobników na stanowisku, nazwiskach autorów obserwacji, dacie obserwacji, określonym stanie ochrony gatunku oraz ewentualnymi uwagami istotnymi z punktu widzenia ochrony gatunków będących przedmiotem analizy. Wykonawca naniesie ww. dane na pliki jakie uzyska od Zamawiającego po podpisaniu Umowy i będzie ich sposób wypełniania danymi konsultował na bieżąco z Zamawiającym w celu zapewnienia jednolitości przekazywanych danych i ich kompatybilności z bazami danych Zamawiającego.

3. ZAŁĄCZNIKI

W dokumentacji będącej przedmiotem odbioru Zamawiającego dla Dokumentacji każdego z rezerwatów powinny się znaleźć następujące załączniki:

- 3.1. wypisy z rejestru gruntów;
- 3.2. mapy ewidencyjne;
- 3.3. opisy taksacyjne;
- 3.4. dokumentacja fotograficzna minimum 10 zdjęć;
- 3.5. dokumenty wymienione w pkt 2.5 OPZ;
- 3.6. pliki shp wraz z bazą danych (pliki *.dbf) zgodne z opisem w pkt. 2.10 OPZ;
- 3.7. wykaz wykorzystanych materiałów źródłowych oraz bibliografię dot. stanu zbadania przedmiotu ochrony i obszaru, na którym znajduje się rezerwat.

Wersje elektroniczne muszą zawierać pełną wersję opracowania (część tekstową i graficzną).

4. INNE WYTYCZNE TECHNICZNE

- 4.1. dokumenty tekstowe należy przygotować w plikach w formacie MS Word z rozszerzeniem *.doc lub *.docx, dokument powinien być napisany czcionką z zestawu czcionek MS Word posiadającą polskie znaki specjalne (np. Calibri, Arial lub podobna) w rozmiarze 11;

- 4.2. Przedmiotem odbioru będą jedynie wersje elektroniczne opracowań zarchiwizowane na płytach CD; Wyjątek stanowią dokumenty uzyskane od podmiotów zewnętrznych (np. wypisy, mapy, opisy), które udostępnione zostaną jedynie w wersjach papierowych. W takich sytuacjach do Zamawiającego należy dostarczyć ich skany oraz wersje papierowe.
- 4.3. nazwy łacińskie należy pisać „kursywą” z podaniem odkrywcy gatunku. W przypadku używania nazw łacińskich należy zawsze obok podać polską nazwę gatunkową (za wyjątkiem gatunków organizmów, dla których nie utworzono nazw polskich). Stosowane nazewnictwo, w miarę możliwości, należy przyjąć wg jednolitego opracowania, które trzeba zacytować;
- 4.4. wersja elektroniczna każdorazowo dostarczana do Zamawiającego musi zawierać pełną wersję opracowania (część tekstowa, graficzna i inne załączniki);
- 4.5. ostateczna wersja elektroniczna tekstu (produkt końcowy) powinien być w formacie .doc. Zdjęcia w formacie ogólnie dostępnym np. *.jpg, *.tiff, *.giff
- 4.6. Na stronie tytułowej projektu planu ochrony należy umieścić co najmniej:
  - tytuł opracowania, autorów i rok opracowania,
  - logo LIFE+, NFOŚiGW, Natura 2000 oraz informacje o współfinansowaniu w postaci: „Projekt i zakupy finansowane ze środków unijnego instrumentu finansowania LIFE+ oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej”.
- 4.7. Nazwy plików zdjęć należy opatrzyć nazwiskiem autora, nazwą obiektu i nazwą fotografowanego obiektu (gatunku, siedliska gatunku, miejsca etc.) – nazwa pliku ma umożliwiać jednoznaczna identyfikację tematu zdjęcia. Wraz z przekazaniem opracowania autorzy zdjęć przełożą majątkowe prawa autorskie do zdjęć.

